

# Spis treści

## Część pierwsza

### Problemy teorii pieniądza i inflacji

|                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Rozdział I. Określenie pieniądza w kapitalizmie . . . . .                        | 10  |
| Rozdział II. Współczesne koncepcje podaży i popytu na pieniądź . . . . .         | 22  |
| A. Teoria J.M. Keynesa . . . . .                                                 | 22  |
| B. Teoria monetaryzmu . . . . .                                                  | 31  |
| Rozdział III. Pieniądź w gospodarce socjalistycznej . . . . .                    | 44  |
| A. Koncepcje pieniądza w gospodarce socjalistycznej . . . . .                    | 44  |
| B. Właściwości pieniądza . . . . .                                               | 50  |
| C. Emisja pieniądza . . . . .                                                    | 52  |
| D. Funkcje pieniądza . . . . .                                                   | 59  |
| Rozdział IV. Teorie inflacji . . . . .                                           | 68  |
| A. Monetarystyczna teoria inflacji . . . . .                                     | 68  |
| B. Teoria kosztowa . . . . .                                                     | 72  |
| C. Dochodowa teoria inflacji . . . . .                                           | 74  |
| D. Przyczyny, skutki i kontrola nad inflacją . . . . .                           | 76  |
| Rozdział V. Pieniężne instrumenty oddziaływania na gospodarkę narodową . . . . . | 83  |
| A. Cele i instrumenty polityki pieniężnej . . . . .                              | 83  |
| B. Pieniężne instrumenty oddziaływania na równowagę rynkową . . . . .            | 91  |
| C. Instrumenty pośredniego oddziaływania na równowagę rynkową . . . . .          | 98  |
| D. Plany obiegu pieniężnego . . . . .                                            | 102 |

## Część druga

### Banki

|                                                     |     |
|-----------------------------------------------------|-----|
| Rozdział VI. Banki w gospodarce narodowej . . . . . | 110 |
| A. Pojęcie i funkcje banków . . . . .               | 110 |

|                                                                                     |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| B. Rodzaje banków . . . . .                                                         | 112        |
| C. Nadzór bankowy . . . . .                                                         | 115        |
| <b>Rozdział VII. Banki w gospodarce socjalistycznej . . . . .</b>                   | <b>117</b> |
| A. Podstawy budowy socjalistycznego aparatu bankowego . . . . .                     | 117        |
| B. Struktura aparatu bankowego . . . . .                                            | 122        |
| <b>Rozdział VIII. Reformy bankowe w Polsce w latach 1945—1975 . . . . .</b>         | <b>129</b> |
| <b>Rozdział IX. Reforma bankowa w Polsce w 1982 r. . . . .</b>                      | <b>138</b> |
| <b>Rozdział X. Struktura aparatu bankowego w krajach socjalistycznych . . . . .</b> | <b>147</b> |

## Część trzecia

### Kredyt i polityka kredytowa

|                                                                               |            |
|-------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział XI. Kredyt . . . . .</b>                                          | <b>154</b> |
| A. Istota i funkcje kredytu bankowego . . . . .                               | 154        |
| B. Formy kredytu . . . . .                                                    | 158        |
| C. Rodzaje zasobów bankowych . . . . .                                        | 161        |
| D. Granice akcji kredytowej . . . . .                                         | 165        |
| <b>Rozdział XII. Procent . . . . .</b>                                        | <b>172</b> |
| A. Istota i funkcje procentu . . . . .                                        | 172        |
| B. Poziom stopy procentowej . . . . .                                         | 177        |
| <b>Rozdział XIII. Plan kredytowy . . . . .</b>                                | <b>183</b> |
| A. Rola planu kredytowego . . . . .                                           | 183        |
| B. Sporządzanie planu kredytowego . . . . .                                   | 187        |
| C. Formy przekazywania dyrektyw planu kredytowego . . . . .                   | 193        |
| D. Ewolucja planowania kredytowego w krajach socjalistycznych . . . . .       | 195        |
| <b>Rozdział XIV. Polityka kredytowa . . . . .</b>                             | <b>198</b> |
| A. Rodzaje polityki kredytowej . . . . .                                      | 198        |
| B. Instrumenty polityki kredytowej . . . . .                                  | 204        |
| <b>Rozdział XV. Ewolucja roli kredytu w Polsce Ludowej . . . . .</b>          | <b>207</b> |
| A. Ewolucja polityki kredytowej . . . . .                                     | 207        |
| 1. Polityka kredytowa w latach 1946—1949 . . . . .                            | 207        |
| 2. Polityka kredytowa w latach pięćdziesiątych . . . . .                      | 210        |
| 3. Polityka kredytowa w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych . . . . . | 212        |
| B. Ewolucja stosunków kredytowych . . . . .                                   | 220        |

## Część czwarta

### Kredytowanie gospodarki narodowej

|                                                                          |            |
|--------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Rozdział XVI. Podstawy udzielania kredytu . . . . .</b>               | <b>228</b> |
| A. Umowność stosunków bank — przedsiębiorstwo . . . . .                  | 228        |
| B. Zdolność kredytowa — kryterium udzielania kredytu bankowego . . . . . | 232        |

|                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Rozdział XVII. Kredyt obrotowy</b>                                     | 238 |
| A. Kredyt obrotowy jako instrument zarządzania                            | 238 |
| 1. Zapotrzebowanie przedsiębiorstw na kredyt obrotowy                     | 238 |
| 2. Bodźcowe działanie kredytu obrotowego                                  | 239 |
| 3. Rola kredytu obrotowego w rachunku ekonomicznym                        | 241 |
| B. Kredyt obrotowy jako instrument sygnalizacji                           | 241 |
| C. Przedmiot kredytu obrotowego                                           | 246 |
| D. Metody udzielania kredytu obrotowego                                   | 251 |
| E. Klasyfikacja kredytów obrotowych                                       | 254 |
| F. Założenia kredytowania działalności eksploatacyjnej w Polsce Ludowej   | 256 |
| 1. Uwagi wstępne                                                          | 256 |
| 2. Kryteria zdolności kredytowej                                          | 258 |
| 3. Ocena zdolności kredytowej przez bank                                  | 259 |
| 4. Warunki udzielania kredytu przez bank                                  | 261 |
| G. Kredytowanie środków obrotowych w krajach socjalistycznych             | 264 |
| <b>Rozdział XVIII. Kredyt inwestycyjny</b>                                | 268 |
| A. Klasyfikacja inwestycji a kredyt                                       | 268 |
| B. Kredyt jako źródło finansowania inwestycji                             | 269 |
| C. Rola i przedmiot kredytu inwestycyjnego                                | 271 |
| D. Rodzaje kredytów inwestycyjnych                                        | 275 |
| 1. Kryteria podziału kredytów inwestycyjnych                              | 275 |
| 2. Kredyty ekonomiczne                                                    | 275 |
| 3. Kredyty techniczne                                                     | 277 |
| E. Zasady i metody udzielania kredytu inwestycyjnego                      | 279 |
| F. Ocena efektywności inwestycji a kredyt                                 | 283 |
| G. Kredyt inwestycyjny w Polsce Ludowej                                   | 288 |
| H. Kredytowanie inwestycji w krajach socjalistycznych                     | 291 |
| <b>Rozdział XIX. Kredytowanie gospodarki nie uspołecznionej</b>           | 296 |
| A. Zasady kredytowania gospodarki nie uspołecznionej                      | 296 |
| B. Kredytowanie indywidualnej gospodarki rolnej                           | 302 |
| C. Kredytowanie rzemiosła                                                 | 307 |
| D. Formy prawnego zabezpieczenia kredytu bankowego                        | 311 |
| <b>Rozdział XX. Kredytowanie potrzeb ludności</b>                         | 314 |
| A. Oszczędności ludności                                                  | 314 |
| B. Istota i funkcje kredytu konsumpcyjnego                                | 318 |
| 1. Istota kredytu konsumpcyjnego                                          | 318 |
| 2. Funkcje kredytu konsumpcyjnego                                         | 321 |
| C. Organizacja kredytu konsumpcyjnego                                     | 325 |
| D. Kredyt konsumpcyjny na zakup artykułów konsumpcyjnych w Polsce Ludowej | 327 |
| E. Kredytowanie budownictwa mieszkaniowego                                | 329 |
| 1. Kredytowanie budownictwa mieszkaniowego w państwach socjalistycznych   | 329 |
| 2. Kredytowanie budownictwa mieszkaniowego w Polsce                       | 333 |

## **Część piąta**

### **Rozliczenia pieniężne**

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Rozdział XXI. Charakterystyka strumieni i rozliczeń pieniężnych</b> | 336 |
| A. Rodzaje strumieni pieniężnych i operacji rozliczeniowych . . . . .  | 336 |
| B. Metody rozliczeń pieniężnych . . . . .                              | 341 |
| <b>Rozdział XXII. Organizacja rozliczeń pieniężnych w Polsce</b>       | 346 |
| A. Ewolucja systemu rozliczeń pieniężnych . . . . .                    | 346 |
| B. Rola banków w obsłudze rozliczeń pieniężnych . . . . .              | 353 |
| C. Rachunki bankowe . . . . .                                          | 356 |
| D. Kasowa obsługa budżetu państwa . . . . .                            | 363 |
| E. Rachunkowość bankowa . . . . .                                      | 365 |
| <b>Rozdział XXIII. Rozliczenia pieniężne jednostek uspołecznionych</b> | 369 |
| A. Założenia ogólne . . . . .                                          | 369 |
| B. Metody rozliczeń . . . . .                                          | 377 |
| 1. Rozliczenia bezgotówkowe . . . . .                                  | 377 |
| 2. Rozliczenia gotówkowe . . . . .                                     | 389 |
| <b>Rozdział XXIV. Rozliczenia pieniężne z ludnością</b>                | 392 |
| A. Obsługa rozliczeń pieniężnych ludności . . . . .                    | 392 |
| B. Wkłady oszczędnościowe ludności . . . . .                           | 396 |
| C. Rozliczenia ludności w obcych walutach . . . . .                    | 399 |
| <b>Rozdział XXV. Międzynarodowe rozliczenia pieniężne</b>              | 406 |
| A. Ogólna charakterystyka form rozliczeń . . . . .                     | 406 |
| B. Rozliczenia dewizowe . . . . .                                      | 406 |
| C. Rozliczenia bezdewizowe . . . . .                                   | 417 |
| <b>Rozdział XXVI. Automatyzacja rozliczeń pieniężnych</b>              | 421 |

## **Część szósta**

### **Międzynarodowe organizacje kredytowe**

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Rozdział XXVII. Kredyt w handlu zagranicznym</b>                     | 432 |
| A. Rodzaje kredytu . . . . .                                            | 432 |
| B. Obroty kredytowe krajów RWPG . . . . .                               | 438 |
| C. Warunki kredytowania . . . . .                                       | 440 |
| <b>Rozdział XXVIII. Banki międzynarodowe krajów RWPG</b>                | 446 |
| <b>Rozdział XXIX. Grupa Banku Światowego i regionalne banki rozwoju</b> | 451 |
| A. Grupa Banku Światowego . . . . .                                     | 451 |
| B. Regionalne banki rozwoju . . . . .                                   | 457 |
| <b>Rozdział XXX. Międzynarodowy Fundusz Walutowy</b>                    | 459 |
| <b>Bibliografia</b>                                                     | 468 |